

Bruksela, 1 lutego 2024 r.
(OR. en)

5998/24

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2024/0028(COD)

POLCOM 35
COEST 87
AGRI 69
CODEC 225

WNIOSEK

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	1 lutego 2024 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2024) 50 final
Dotyczy:	Wniosek - ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2024) 50 final.

Załącznik: COM(2024) 50 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 31.1.2024 r.
COM(2024) 50 final

2024/0028 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Niczym niesprowokowana i nieuzasadniona wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie, która rozpoczęła się 24 lutego 2022 r., wywiera głęboki negatywny wpływ na zdolność Ukrainy do wymiany handlowej z resztą świata. Spowodowane jest to licznymi ofiarami w ludziach, koniecznością skoncentrowania się na obronie terytorium, przesiedleniem dużej liczby mieszkańców, zniszczeniami w obrębie zdolności produkcyjnych i brakiem możliwości wykorzystania znacznej części środków transportu ze względu na ograniczenie dostępu do Morza Czarnego. W tej trudnej sytuacji Rada Europejska podkreśliła w swoich konkluzjach z dnia 27 października 2023 r. i z dnia 15 grudnia 2023 r., że będzie nadal zapewniać Ukrainie silne wsparcie polityczne i gospodarcze tak długo, jak to będzie konieczne. Ukraina zwróciła się ponadto do Unii o jak najdalej idące złagodzenie warunków, co pozwoliłoby utrzymać Ukrainie pozycję handlową w kontaktach z resztą świata oraz pogłębić stosunki handlowe z UE. Do środków, które to umożliwiają, należy ułatwienie logistyki za pośrednictwem Umowy między Unią a Ukrainą w sprawie transportu drogowego towarów¹ i korytarzy solidarnościowych między UE a Ukrainą, a także zwiększenie stopnia liberalizacji rynku w drodze rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/870 z dnia 30 maja 2022 r.² oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1077 z dnia 31 maja 2023 r.³ w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie układu o stowarzyszeniu. Rozporządzenie (UE) 2023/1077 weszło w życie dnia 6 czerwca 2023 r. i będzie stosowane do dnia 5 czerwca 2024 r. Środki te zwiększyły elastyczność i pewność działania producentów ukraińskich.

W związku z kontynuowaniem przez Rosję wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, wynikającą z tego potrzebą dalszego wspierania Ukrainy pod względem gospodarczym oraz biorąc pod uwagę, że w czerwcu 2022 r. Ukrainie przyznano status kraju kandydującego do UE, a w grudniu 2023 r. rozpoczęły się negocjacje akcesyjne, Komisja składa wniosek w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady przedłużającego okres

¹ Zob. decyzja Rady (UE) 2022/1158 z dnia 27 czerwca 2022 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii, i tymczasowego stosowania Umowy między Unią Europejską a Ukrainą w sprawie transportu drogowego towarów (Dz.U. L 179 z 6.7.2022, s. 1) oraz decyzja Rady (UE) 2022/2435 z dnia 5 grudnia 2022 r. w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Umowy między Unią Europejską a Ukrainą w sprawie transportu drogowego towarów (Dz.U. L 319 z 13.12.2022, s. 5), a także decyzja nr 2/2023 wspólnego komitetu ustanowionego na mocy Umowy między Unią Europejską a Ukrainą w sprawie transportu drogowego towarów z dnia 16 marca 2023 r. dotycząca przedłużenia obowiązywania Umowy (Dz.U. L 123 z 8.5.2023, s. 36).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/870 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony (Dz.U. L 152 z 3.6.2022, s. 103).

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1077 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony (Dz.U. L 144 z 5.6.2023, s. 1).

obowiązywania wspomnianych środków liberalizacji handlu, które powinny obowiązywać przez okres jednego roku od dnia wygaśnięcia obecnych środków (tj. od 6 czerwca 2024 r.):

- tymczasowe zawieszenie wszystkich obowiązujących jeszcze należności celnych na podstawie tytułu IV układu o stowarzyszeniu między UE a Ukrainą (zwanego dalej „układem o stowarzyszeniu”)⁴ ustanawiającego pogłębioną i kompleksową strefę wolnego handlu (DCFTA). Dotyczy to dwóch kategorii produktów:
 - owoców i warzyw objętych systemem cen wejścia;
 - produktów rolnych i przetworzonych produktów rolnych objętych kontyngentami taryfowymi;
- tymczasowe zawieszenie stosowania rozdziału V oraz art. 24 wspólnych reguł przywozu (środki ochronne)⁵ w odniesieniu do przywozu pochodzącego z Ukrainy.

Te tymczasowe i wyjątkowe środki przyczynią się do dalszego wspierania i ułatwiania istniejących przepływów handlowych z Ukrainy do Unii. Jest to zgodne z jednym z głównych celów układu o stowarzyszeniu, jakim jest ustanowienie warunków sprzyjających pogłębieniu stosunków gospodarczych i handlowych prowadzących do stopniowej integracji Ukrainy z rynkiem wewnętrznym UE.

Środki liberalizacji handlu przewidziane w niniejszym wniosku dotyczącym rozporządzenia są podejmowane zgodnie ze zobowiązaniem zawartym w art. 2 układu o stowarzyszeniu, które przewiduje, iż zasadniczym elementem układu jest propagowanie poszanowania zasad suwerenności i integralności terytorialnej, nienaruszalności granic i niepodległości. Podobnie środki liberalizacji handlu byłyby, jako takie, uzależnione od poszanowania tych samych podstawowych zasad określonych w art. 2, w tym zasad stanowiących, że poszanowanie zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności oraz poszanowanie zasady praworządności stanowią istotne elementy tego układu.

Co więcej, celem środków liberalizacji handlu, które zawarto w niniejszym wniosku, jest zagwarantowanie, w myśl art. 207 ust. 1 TFUE, aby wspólna polityka handlowa Unii była prowadzona zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii określonych w art. 21 TUE.

Jak przewiduje wniosek, obowiązywać będzie mechanizm ochronny oparty na regularnym monitorowaniu, pozwalający na nałożenie wszelkich niezbędnych środków. Mechanizm ochronny obejmuje również zobowiązanie Komisji do zastosowania odpowiednich środków w przypadku, gdyby przywóz drobiu, jaj i cukru okazał się większy, niż wynosi średnia arytmetyczna ilości przywiezionych w 2022 i 2023 r.

⁴ Układ o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony (Dz.U. L 161 z 29.5.2014, s. 3) został podpisany przez Strony w dwóch częściach, w marcu i w czerwcu 2014 r. Układ o stowarzyszeniu jest tymczasowo stosowany w niektórych częściach od dnia 1 listopada 2014 r. Pogłębiona i kompleksowa strefa wolnego handlu (DCFTA) jest tymczasowo stosowana od dnia 1 stycznia 2016 r., zaś w pełni obowiązuje od dnia 1 września 2017 r., w następstwie ratyfikacji przez wszystkie państwa członkowskie UE.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/478 z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie wspólnych reguł przywozu (Dz.U. L 83 z 27.3.2015, s. 16).

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Przedmiotowe środki liberalizacji handlu byłyby spójne z wdrażaniem układu o stowarzyszeniu, a w szczególności z tytułem IV ustanawiającym DCFTA, który stanowi, że Strony stopniowo ustanawiają strefę wolnego handlu w okresie przejściowym trwającym maksymalnie 10 lat od wejścia w życie tego układu.

Rozporządzenie (UE) 2023/1077 odzwierciedla ponadto silne zaangażowanie UE na rzecz udzielenia Ukrainie – w kontekście rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie – gospodarczego wsparcia za pośrednictwem handlu międzynarodowego. Przedłużenie okresu obowiązywania środków liberalizacji handlu jest logiczną kontynuacją tej polityki w sytuacji, w której nadal trwa wojna napastnicza i wciąż utrzymują się trudności gospodarcze Ukrainy.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Unia Europejska zdecydowanie potępiła prowadzoną przez Rosję wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie i podjęła bezprecedensowe kroki w celu udzielenia Ukrainie wsparcia w tej wyjątkowej sytuacji – począwszy od pomocy finansowej, w tym pomocy makrofinansowej na rzecz środków nadzwyczajnych i odbudowy, poprzez dostawy sprzętu wojskowego i przyjęcie szeroko zakrojonych sankcji wobec Rosji i Białorusi, aż po zacieśnienie współpracy w ramach układu o stowarzyszeniu. Co więcej, w czerwcu 2022 r. Ukrainie przyznano status kraju kandydującego do UE, a w grudniu 2023 r. rozpoczęły się negocjacje akcesyjne. Wnioskowane rozporządzenie byłoby zatem zgodne z wynikającym z art. 21 ust. 3 TUE zobowiązaniem Unii do zapewnienia spójności różnych dziedzin jej działań zewnętrznych oraz byłoby jego konsekwencją, a także zgodne z art. 207 ust. 1 TFUE, który stanowi, że wspólna polityka handlowa prowadzona jest zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Podstawę prawną wniosku stanowi art. 207 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. e) TFUE wspólną politykę handlową określono jako wyłączną kompetencję Unii. Zasada pomocniczości nie ma zatem zastosowania.

- **Proporcjonalność**

Niniejszy wniosek jest niezbędny do wdrożenia wspólnej polityki handlowej i osiągnięcia celu, jakim jest wspieranie Ukrainy w jej obecnych trudnościach gospodarczych, również w obszarze wymiany handlowej z Unią.

- **Wybór instrumentu**

Niniejszy wniosek jest zgodny z art. 207 ust. 2 TFUE, w którym przewidziano środki wspólnej polityki handlowej.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Nie dotyczy.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Nie dotyczy.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Nie dotyczy.

- **Ocena skutków**

Aby kontynuacja środków liberalizacji handlu w odniesieniu do Ukrainy była możliwa po wygaśnięciu rozporządzenia (UE) 2023/1077 w dniu 5 czerwca 2024 r., ważne jest, aby przedmiotowe rozporządzenie weszło w życie dnia 6 czerwca 2024 r. Biorąc pod uwagę tę konieczność, a także związaną z tym pilność przedmiotowego wniosku, nie przeprowadzono oceny skutków. Postanowienia układu o stowarzyszeniu dotyczące handlu i kwestii związanych z handlem zostały jednak poddane ocenie skutków w kontekście zrównoważonego rozwoju, którą zleciła DG ds. Handlu w 2007 r. i którą uwzględniono w procesie negocjacji w sprawie DCFTA. Ocena ta potwierdziła, że wdrożenie postanowień dotyczących handlu i kwestii związanych z handlem będzie miało pozytywne skutki zarówno dla UE, jak i dla Ukrainy.

Co więcej, przepływy przywózowe na podstawie rozporządzenia (UE) 2023/1077 są objęte regularnym monitorowaniem i sprawozdawczością. W ramach tego monitorowania nie znaleziono dowodów *prima facie*, które by wskazywały na niekorzystny wpływ na rynek unijny.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Środek nie prowadzi do zwiększenia obciążeń regulacyjnych dla przedsiębiorstw.

- **Prawa podstawowe**

Środki te są zgodne z tymi samymi podstawowymi zasadami, które zapisano w układzie o stowarzyszeniu między UE a Ukrainą. W szczególności w art. 2 układu o stowarzyszeniu z Ukrainą przewidziano, że poszanowanie zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności oraz poszanowanie zasady praworządności stanowią istotne elementy tego układu.

Środki liberalizacji handlu byłyby również zgodne z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Na podstawie szacunków według wielkości przywozu produktów objętych wnioskowanym rozporządzeniem, która to wielkość przekroczyła roczny kontyngent bezcłowy z Ukrainy w 2021 r., utrata dochodów z ceł Unii Europejskiej wynosiłaby 33,4 mln EUR rocznie. Całkowita szacowana kwota wynosi zatem 33,4 mln EUR⁶, a zatem wpływ na zasoby własne UE będzie bardzo ograniczony.

⁶ Szacuje się, że przekroczenie kontyngentów taryfowych wynosi 44,5 mln EUR. Utratę tradycyjnych zasobów własnych wynikającą z przedmiotowego rozporządzenia szacuje się zatem na 44,5 mln EUR (kwota brutto, z uwzględnieniem kosztów poboru) x 0,75 = 33,4 mln EUR w przedmiotowym okresie.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Sprawozdania w formie elektronicznej, dotyczące rozwoju dwustronnej wymiany handlowej między UE a Ukrainą, są dostępne na specjalnych stronach internetowych Komisji Europejskiej. Regularne monitorowanie wpływu rozporządzenia, z uwzględnieniem informacji na temat wywozu, przywozu, cen na rynku unijnym i produkcji unijnej produktów objętych środkami liberalizacji handlu odbywa się co dwa miesiące.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Nie dotyczy.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Celem środka jest, w związku z sytuacją nadzwyczajną w Ukrainie, zwiększenie przepływów handlowych dotyczących całego przywozu z Ukrainy poprzez zawieszenie wszystkich obowiązujących jeszcze taryf celnych i należności celnych przywozowych stosowanych w odniesieniu do ukraińskich produktów. Środki liberalizacji handlu zostałyby przyznane w formie całkowitego zawieszenia należności celnych przywozowych na wszystkie produkty.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 207 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą¹,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Układ o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony² (zwany dalej „układem o stowarzyszeniu”) stanowi podstawę stosunków między Unią a Ukrainą. Zgodnie z decyzją Rady 2014/668/UE³, tytuł IV układu o stowarzyszeniu, który dotyczy handlu i zagadnień związanych z handlem, był tymczasowo stosowany od dnia 1 stycznia 2016 r., zaś wszedł w życie dnia 1 września 2017 r., po ratyfikowaniu przez wszystkie państwa członkowskie.
- (2) W układzie o stowarzyszeniu jego strony (zwane dalej „stronami”) wyrażają dążenie do wzmocnienia i poszerzenia stosunków w sposób ambitny i innowacyjny w celu ułatwienia osiągnięcia stopniowej integracji gospodarczej zgodnie z prawami i obowiązkami wynikającymi z członkostwa stron w Światowej Organizacji Handlu.
- (3) W art. 25 układu o stowarzyszeniu przewidziano stopniowe ustanowienie przez strony strefy wolnego handlu, zgodnie z art. XXIV Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994 („GATT 1994”). W tym celu w art. 29 układu o stowarzyszeniu ustanowiono stopniowe znoszenie należności celnych zgodnie z zawartymi w nim tabelami oraz możliwość przyspieszenia i rozszerzenia zakresu takiego znoszenia.

¹ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia dd.mm.2024 r. (jeszcze nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady ...

² Dz.U. L 161 z 29.5.2014, s. 3.

³ Decyzja Rady 2014/668/UE z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, oraz tymczasowego stosowania Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony, w odniesieniu do jego tytułu III (z wyjątkiem postanowień dotyczących traktowania pracowników będących obywatelami państw trzecich legalnie zatrudnionych na terytorium drugiej Strony) oraz tytułów IV, V, VI i VII, jak również powiązanych załączników i protokołów (Dz.U. L 278 z 20.9.2014, s. 1).

- (4) Niczym niesprowokowana i nieuzasadniona wojna napastnicza Rosji wobec Ukrainy, która rozpoczęła się dnia 24 lutego 2022 r., wywiera głęboko negatywny wpływ na zdolność Ukrainy do wymiany handlowej z resztą świata, spowodowany zarówno zniszczeniami w obrębie zdolności produkcyjnych jak i brakiem możliwości wykorzystania znacznej części środków transportu, na przykład ze względu na ograniczenia oraz niepewność dostępu do Morza Czarnego. W tych wyjątkowych okolicznościach, aby złagodzić negatywne skutki gospodarcze rosyjskiej wojny napastniczej, konieczne jest przyspieszenie rozwoju bliższych stosunków gospodarczych między Unią a Ukrainą, dzięki czemu można będzie zapewnić kontynuację wsparcia skierowanego do władz i społeczeństwa Ukrainy. Konieczne i właściwe jest zatem kontynuowanie pobudzenia przepływów handlowych i udzielania koncesji w formie środków liberalizacji handlu w odniesieniu do wszystkich produktów, zgodnie z procesem przyspieszenia znoszenia należności celnych w wymianie handlowej między Unią a Ukrainą.
- (5) Zgodnie z art. 21 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) Unia jest zobowiązana zapewnić spójność między różnymi obszarami swoich działań zewnętrznych. Zgodnie z art. 207 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) wspólną politykę handlową należy prowadzić zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii.
- (6) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1077⁴ wygasa dnia 5 czerwca 2024 r.
- (7) Tymczasowe środki liberalizacji handlu ustanowione niniejszym rozporządzeniem powinny przyjąć następującą formę: (i) zawieszenia stosowania systemu cen wejścia w odniesieniu do owoców i warzyw; (ii) zawieszenia kontyngentów taryfowych i należności celnych przywozowych oraz (iii) zawieszenia stosowania rozdziału V i art. 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/478⁵. Za pomocą tych środków Unia tymczasowo zapewni, w efekcie, odpowiednie wsparcie gospodarcze i finansowe na rzecz Ukrainy oraz podmiotów gospodarczych, których to dotyczy.
- (8) Aby zapobiec nadużyciom finansowym, środki preferencyjne przewidziane w niniejszym rozporządzeniu powinny być uzależnione od przestrzegania przez Ukrainę wszystkich odpowiednich warunków uzyskania korzyści na mocy układu o stowarzyszeniu, w tym reguł pochodzenia danych produktów i procedur z nimi związanych, a także jej zaangażowania w bliską współpracę administracyjną z Unią, stosownie do układu o stowarzyszeniu.
- (9) Warunkiem stosowania środków preferencyjnych przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu powinno być również powstrzymanie się przez Ukrainę od wprowadzania nowych należności celnych lub opłat o skutku równoważnym oraz nowych ograniczeń ilościowych lub środków o skutku równoważnym, od podnoszenia obecnych poziomów należności celnych lub opłat, a także od wprowadzania wszelkich

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1077 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony (Dz.U. L 144 z 5.6.2023, s. 1).

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/478 z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie wspólnych reguł przywozu (Dz.U. L 83 z 27.3.2015, s. 16).

innych ograniczeń wymiany handlowej z Unią, chyba że jest to wyraźnie uzasadnione w kontekście rosyjskiej wojny napastniczej.

- (10) Warunkiem stosowania środków preferencyjnych przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu powinno być również dalsze przestrzeganie przez Ukrainę ogólnych zasad układu o stowarzyszeniu. W odniesieniu do tej kwestii, w art. 2 układu o stowarzyszeniu przewidziano między innymi, że poszanowanie zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności, propagowanie poszanowania zasad suwerenności i integralności terytorialnej, nienaruszalności granic i niepodległości, a także zwalczanie rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, związanych z nią materiałów oraz systemów ich przenoszenia również stanowią istotne elementy układu o stowarzyszeniu. Ponadto art. 3 układu o stowarzyszeniu stanowi, że praworządność, dobre sprawowanie rządów, walka z korupcją, walka z różnymi formami międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i terroryzmu oraz promowanie zrównoważonego rozwoju i skutecznych działań wielostronnych mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju stosunków między stronami.
- (11) Z zastrzeżeniem przeprowadzenia przez Komisję oceny w kontekście regularnego monitorowania skutków niniejszego rozporządzenia oraz zainicjowanej w odpowiedzi na właściwie umotywowany wniosek państwa członkowskiego bądź z własnej inicjatywy Komisji, konieczne jest zapewnienie możliwości zastosowania wszelkich niezbędnych środków w odniesieniu do przywozu wszelkich produktów objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia, który to przywóz ma negatywny wpływ na unijny rynek lub rynek co najmniej jednego państwa członkowskiego w odniesieniu do produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących. Szczególnie niepewna jest sytuacja na rynkach drobiu, jaj i cukru, co może odbić się na unijnych producentach rolnych, gdyby przywóz z Ukrainy jeszcze wzrósł. Należy wprowadzić automatyczne zabezpieczenie w odniesieniu do jaj, drobiu i produktów cukrowniczych, które to zabezpieczenie zostanie uruchomione, jeżeli ilości przywożone zgodnie z niniejszym rozporządzeniem przekroczą średnią arytmetyczną ilości przywiezionych w 2022 i 2023 r.
- (12) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze do tymczasowego zawieszenia środków preferencyjnych przewidzianych w art. 1 ust. 1, jeżeli warunki uprawniające do korzystania z tych środków preferencyjnych nie będą już spełnione, a także uprawnienia wykonawcze do wprowadzenia środków ochronnych w przypadkach negatywnego wpływu przywozu na podstawie niniejszego rozporządzenia na unijny rynek lub na rynek co najmniej jednego państwa członkowskiego w odniesieniu do produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁶. W przypadku przyjmowania tymczasowych środków ochronnych należy stosować procedurę doradczą ze względu na skutki i charakter tych środków i ich logiczną kolejność względem przyjmowania ostatecznych środków ochronnych.
- (13) Roczne sprawozdanie Komisji w sprawie wdrażania pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu, stanowiącej integralną część układu o stowarzyszeniu,

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

powinno zawierać szczegółową ocenę wdrożenia środków liberalizacji handlu przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.

- (14) Z uwagi na pilny charakter sprawy związany z sytuacją zaistniałą w wyniku prowadzonej przez Rosję wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, należy zastosować wyjątek od terminu ośmiu tygodni przewidziany w art. 4 Protokołu nr 1 w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej, załączonego do TUE, do TFUE i do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.
- (15) W związku z wygaśnięciem rozporządzenia (UE) 2023/1077 z dnia 5 czerwca 2024 r. niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie dnia 6 czerwca 2024 r.,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1 *Środki liberalizacji handlu*

1. Wprowadza się następujące środki preferencyjne:
 - a) zawiesza się stosowanie systemu cen wejścia w odniesieniu do produktów, w odniesieniu do których ma on zastosowanie zgodnie z załącznikiem I-A do układu o stowarzyszeniu. W odniesieniu do tych produktów nie obowiązuje cło;
 - b) zawiesza się wszystkie kontyngenty taryfowe ustanowione na podstawie załącznika I-A do układu o stowarzyszeniu, a produkty objęte tymi kontyngentami dopuszcza się do przywozu do Unii z Ukrainy bez cła.
2. Stosowanie rozdziału V i art. 24 rozporządzenia (UE) 2015/478 zostaje tymczasowo zawieszone w odniesieniu do przywozu pochodzącego z Ukrainy.

Artykuł 2 *Warunki korzystania z uzgodnień preferencyjnych*

Środki preferencyjne przewidziane w art. 1 ust. 1 podlegają następującym warunkom:

- a) zgodność z regułami pochodzenia produktów i związanymi z nimi procedurami przewidzianymi w układzie o stowarzyszeniu;
- b) powstrzymanie się przez Ukrainę od wprowadzania nowych ceł lub opłat o skutku równoważnym oraz nowych ograniczeń ilościowych lub środków o skutku równoważnym wobec przywozu pochodzącego z Unii oraz od podnoszenia obecnych poziomów ceł lub opłat oraz od wprowadzania wszelkich innych ograniczeń w handlu z Unią, w tym dyskryminujących wewnętrznych środków administracyjnych, chyba że jest to wyraźnie uzasadnione w kontekście wojny, oraz
- c) poszanowanie przez Ukrainę zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności oraz poszanowanie zasady praworządności, a także stałe i nieustające działania w zakresie walki z korupcją i nielegalną działalnością, przewidziane w art. 2, 3 i 22 układu o stowarzyszeniu.

Artykuł 3 *Tymczasowe zawieszenie*

1. Jeżeli Komisja stwierdzi, że istnieją wystarczające dowody naruszenia przez Ukrainę warunków określonych w art. 2, może w drodze aktu wykonawczego zawiesić całość

lub część środków preferencyjnych przewidzianych w art. 1 ust. 1. Wspomniany akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 5 ust. 3.

2. W przypadku gdy państwo członkowskie zwróci się do Komisji z wnioskiem o zawieszenie środków preferencyjnych ze względu na naruszenie przez Ukrainę warunków określonych w art. 2 lit. b), Komisja – w terminie czterech miesięcy od złożenia takiego wniosku – przedstawia umotywowaną opinię w sprawie tego, czy zarzut naruszenia warunków przez Ukrainę jest uzasadniony. Jeżeli Komisja stwierdzi, że zarzut jest uzasadniony, wszczyna procedurę, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 4 *Środki ochronne*

1. Jeżeli produkt objęty art. 1 ust. 1 pochodzący z Ukrainy jest przywożony na warunkach, które mają niekorzystny wpływ na rynek unijny lub rynek co najmniej jednego państwa członkowskiego w odniesieniu do produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących, Komisja może nałożyć wszelkie niezbędne środki w drodze aktu wykonawczego. Wspomniany akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 5 ust. 3.

Środki te mogą być nakładane na tak długo, jak to jest konieczne, aby przeciwdziałać niekorzystnym skutkom dla rynku unijnego lub rynku co najmniej jednego państwa członkowskiego w odniesieniu do produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących.

2. Komisja regularnie monitoruje wpływ niniejszego rozporządzenia, biorąc pod uwagę informacje na temat wywozu, przywozu, cen na rynku unijnym lub rynku co najmniej jednego państwa członkowskiego i unijnej produkcji produktów objętych środkami liberalizacji handlu na podstawie art. 1 ust. 1 lit. b).

Komisja co dwa miesiące informuje państwa członkowskie o wynikach regularnego monitorowania, poczynwszy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

3. Komisja przeprowadza ocenę sytuacji na rynku unijnym lub rynku co najmniej jednego państwa członkowskiego w odniesieniu do produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących w celu nałożenia środków zgodnie z ust. 1. Ocenę taką inicjuje się:

- a) na właściwie umotywowany wniosek państwa członkowskiego zawierający wystarczające dowody *prima facie*, w racjonalny sposób dostępne temu państwu członkowskiemu zgodnie z ust. 4, na przywóz mający niekorzystny wpływ na rynek, o którym mowa w ust. 1, lub
- b) z własnej inicjatywy, jeżeli dla Komisji stało się oczywiste, że istnieją wystarczające dowody *prima facie* na poważny negatywny wpływ przywozu na rynek, o którym mowa w ust. 1.

Ocena, o której mowa w akapicie pierwszym, musi zostać zakończona w terminie czterech miesięcy od dnia jej zainicjowania.

4. Dokonując oceny na podstawie ust. 3, Komisja bierze pod uwagę wszystkie istotne zmiany na rynku, w tym wpływ przedmiotowego przywozu na sytuację na unijnym rynku lub na rynku co najmniej jednego państwa członkowskiego w odniesieniu do

produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących. W ocenie uwzględnia się czynniki takie, jak:

- a) stopa i wielkość wzrostu realizowanego z Ukrainy przywozu danego produktu w ujęciu bezwzględnym i względnym;
- b) wpływ przedmiotowego przywozu na produkcję i ceny w Unii lub w co najmniej jednym państwie członkowskim, przy jednoczesnym uwzględnieniu zmian w przywozie z innych źródeł.

Wykaz ten nie jest wyczerpujący i w ocenie mogą zostać uwzględnione również inne istotne czynniki.

- 5. W sytuacji krytycznej, gdy opóźnienie spowodowałoby trudną do naprawienia szkodę, Komisja może tymczasowo nałożyć wszelkie niezbędne środki w drodze aktu wykonawczego. Środki takie mogą zostać nałożone wyłącznie w odpowiedzi na należycie uzasadniony wniosek państwa członkowskiego na podstawie ust. 3 lit. a) niniejszego artykułu i są przyjmowane w ciągu 21 dni od otrzymania wniosku. Akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 5 ust. 4. Okres obowiązywania tymczasowego środka ochronnego nie może przekraczać 120 dni.
- 6. Jeżeli w wyniku oceny, o której mowa w ust. 3, Komisja stwierdzi istnienie niekorzystnego wpływu na rynek unijny lub rynek co najmniej jednego państwa członkowskiego w odniesieniu do produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących i zamierza nałożyć ostateczny środek na podstawie ust. 1, publikuje w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zawiadomienie o wprowadzeniu takich środków. Zawiadomienie zawiera podsumowanie najważniejszych wyników oceny oraz określa termin, w którym zainteresowane strony mogą przedstawić swoje uwagi na piśmie. Termin ten nie może być dłuższy niż 10 dni, licząc od daty publikacji zawiadomienia.
- 7. Jeżeli w okresie od dnia 6 czerwca do dnia 31 grudnia 2024 r. łączna wielkość przywozu jaj, drobiu albo cukru od dnia 1 stycznia 2024 r. osiągnie odpowiednią średnią arytmetyczną wielkości przywozu odnotowanej w 2022 i 2023 r., Komisja w terminie 21 dni i po poinformowaniu Komitetu ds. Środków Ochronnych ustanowionego w art. 3 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2015/478:
 - a) ponownie wprowadza w odniesieniu do tego produktu odpowiedni kontyngent taryfowy, zawieszony na mocy art. 1 ust. 1 lit. b), do dnia 31 grudnia 2024 r. oraz
 - b) wprowadza od dnia 1 stycznia 2025 r. kontyngent taryfowy równy pięciu dwunastym tej średniej arytmetycznej albo odpowiadający mu kontyngent taryfowy zawieszony na mocy art. 1 ust. 1 lit. b), w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa.

Jeżeli w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 5 czerwca 2025 r. łączna wielkość przywozu jaj, drobiu albo cukru od dnia 1 stycznia 2025 r. osiągnie pięć dwunastym tej średniej arytmetycznej wielkości przywozu odnotowanej w 2022 i 2023 r., Komisja w terminie 21 dni i po poinformowaniu Komitetu ds. Środków Ochronnych przywraca w odniesieniu do tego produktu odnośny kontyngent taryfowy zawieszony na mocy art. 1 ust. 1 lit. b).

Do celów niniejszego ustępu terminy: jaja, drób i cukier odnoszą się do wszystkich produktów objętych kontyngentami taryfowymi w dodatku do załącznika I-A do

układu o stowarzyszeniu w odniesieniu do, odpowiednio, jaj i albumin, mięsa drobiowego i przetworów z mięsa drobiowego oraz cukrów, a średnią arytmetyczną oblicza się, dzieląc sumę wielkości przywozu w 2022 r. i 2023 r. przez dwa.

8. Jeżeli Komisja nałoży środek zgodnie z ust. 1, 5 lub 7, który ponownie wprowadza kontyngent taryfowy zawieszony na mocy art. 1 ust. 1 lit. b), przy zarządzaniu tym kontyngentem uwzględnia się ilość przywiezioną w roku kalendarzowym, w którym Komisja nakłada ten środek.

Artykuł 5

Procedura komitetowa

1. W odniesieniu do art. 3 ust. 1 niniejszego rozporządzenia Komisję wspomaga Komitet Kodeksu Celnego ustanowiony na mocy art. 285 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013⁷. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W odniesieniu do art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia Komisję wspiera Komitet ds. Środków Ochronnych ustanowiony na mocy art. 3 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/478. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
4. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 6

Ocena wdrażania środków liberalizacji handlu.

Roczne sprawozdanie Komisji w sprawie wdrażania pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu zawiera szczegółową ocenę wdrażania środków liberalizacji handlu przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu oraz, w stosownych przypadkach, ocenę skutków społecznych tych środków w Ukrainie i w Unii. Informacje na temat przywozu produktów, o których mowa w art. 1 ust. 1 lit. b), są udostępniane na stronie internetowej Komisji i są aktualizowane co miesiąc.

Artykuł 7

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 6 czerwca 2024 r.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do dnia 5 czerwca 2025 r.

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

**OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI W PRZYPADKU WNIOSKÓW,
KTÓRYCH WPŁYW NA BUDŻET OGRANICZA SIĘ WYŁĄCZNIE DO
DOCHODÓW**

1. TYTUŁ WNIOSKU:

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony

2. POZYCJE W BUDŻECIE:

Rozdział 12, artykuł 120

Kwota zapisana w budżecie na 2024 r.: **24 620 400 000** EUR

3. WPŁYW FINANSOWY

☐ Wniosek nie ma wpływu finansowego

☒ Wniosek nie ma wpływu finansowego na wydatki, lecz ma następujący wpływ finansowy na dochody:

Linia budżetowa	Dochody	Okres: część 2024 r. – część 2025 r.* (w mln EUR do jednego miejsca po przecinku)
Artykuł 120 Rozdział 12 ⁸	<i>Wpływ na zasoby własne</i>	33,4
Ogółem		

* Okres jednego roku od wejścia w życie rozporządzenia

Obliczenia opierają się na wielkości przywozu w 2021 r. produktów objętych wnioskowanym rozporządzeniem powyżej rocznego kontyngentu bezcłowego (tj. 40 kontyngentów taryfowych).

Na podstawie powyższych obliczeń utratę tradycyjnych zasobów własnych wynikającą z wnioskowanego rozporządzenia szacuje się na 44,5 mln EUR (kwota brutto, z uwzględnieniem kosztów poboru) $\times 0,75 = 33,4$ mln EUR w przedmiotowym okresie.

⁸ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty rolne, opłaty wyrównawcze od cukru, cła) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 25 % na poczet kosztów poboru.

4. ŚRODKI ZWALCZANIA NADUŻYĆ FINANSOWYCH

Aby zapobiec nadużyciom finansowym, uprawnienie do korzystania ze środków handlowych przewidzianych we wnioskowanym rozporządzeniu powinno być uzależnione od przestrzegania przez Ukrainę wszystkich odpowiednich warunków uzyskania korzyści na mocy układu o stowarzyszeniu, w tym reguł pochodzenia danych produktów i procedur z nimi związanych, a także zaangażowania tego państwa w bliską współpracę administracyjną z Unią, jak przewidziano w układzie o stowarzyszeniu.